

Dünya

Ne Konuşuyor?

16 - 31 Aralık 2024 | YIL: 3 / SAYI: 70

Avrupa ve ABD Neden Suriye'ye Yönelik Yatırımları Kaldırmalı

İstihdamı Azaltmak İsteyen İşletmelerin Oranı Artıyor

Avrupa Birliği'nde İşgücü Maliyetleri

YÖNETİCİ ÖZETİ

- Günümüz ekonomik koşullarında yaşanan her kriz, şirketlerin personel planlamasına büyük etki ediyor. Almanya'da düzenli şekilde ölçülen istihdam puanı, kasım ayında 93,3 puandan aralık ayında 92,4 puana geriledi. Uzmanlar, Almanya'da bazı sektörlerde faaliyet gösteren şirketlerin daha az işçi istihdam ettiğine dikkat çekti. Mevcut koşullar altında ise birçok şirketin personel azaltma yoluna gideceği iddia edildi. Personel azaltma konusunda en büyük darbeyi alan sektörler metal endüstrisi, otomobil üreticileri ve tedarikçileri oldu.
- Avrupa bölgesinde istihdamla alakalı sorunlar devam ederken, bölgede saatlik işgücü maliyet verileri de yayınlandı. 2024 yılının üçüncü çeyrek verilerine göre Euro Bölgesi'nde saatlik işgücü maliyeti ortalama 37,8 euro olurken, imalat sanayide saatlik işgücü maliyeti ortalama 39,9 euro olarak gerçekleşti. İmalat sanayi işgücü maliyetlerinde en pahalı ülkeler sırasıyla Belçika, Avusturya, Almanya, Lüksemburg ve Fransa oldu. 2000 yılından günümüze kadar saatlik işgücü maliyetinde en düşük ülke 25,8 euro ile İspanya.
- Çin'in nükleer silah stokları ve üretimini artırması ABD'yi tedirgin ediyor. Çin'in yanı sıra Rusya ve Kuzey Kore'nin nükleer varlıklarının ABD ulusal güvenliğini tehdit ettiği ve ABD'nin mevcut nükleer kapasitesini acil olarak genişletmesi gerektiği ifade edilmekte. ABD ve Rusya, toplam 1.700'ün üzerinde savaş başlığı ile dünyada nükleer güç sıralamasında zirvede yer alıyor. 2018 yılında yapılan bir değerlendirmede Çin'in yaklaşık 200 nükleer başlığa sahip olduğu belirtilmişti. ABD istihbaratı ise bu sayının 2030 yılına kadar 1.000'i geçeceğini iddia ediyor. Çin, nükleer silah üretimini artırarak bir nükleer savaş çıkarma amacı olmadığını, sadece bu durumu bir caydırıcılık unsuru olarak kullanmak istediğini dile getirdi.
- Suriye'de Esad rejiminin hızlı bir şekilde düşmesi dünya kamuoyunda geniş yankı uyandırdı. Küresel medya, muhaliflerin Esad yönetimine karşı başlattığı operasyonun tam olarak İran ve Rusya'nın kendi sorunları ile meşgul olduğu döneme denk geldiğini ifade etti. Esad'ın düşüşü ile Rusya'nın Orta Doğu'daki hakimiyeti zarar gördü. Muhalifler saldırı başlattıktan sonra Rusya güçleri hava saldırısı düzenledi ve ardından Şam'da bulunan Rus Büyükelçiliği, vatandaşlarından

hemen Suriye'yi terk etmeleri konusunda uyardı. Rusya, özellikle Akdeniz'e erişimini sağlayan Tartus Deniz Üssü ve Hmeymim Hava Üssü'nü güvence altına alarak bölgedeki hakimiyetini sürdürmeyi istemekte. Mevcut Suriye yönetiminin Rusya'ya karşı düşmanca tavır sergilememesi, Rusya için olumlu bir gelişme olarak görülüyor.

- Suriye'de Esad rejiminin düşmesi, bölge ve komşu ülkeler adına yeni gelişmelerin ortaya çıkmasına neden oldu. Başta, rejimin değişmesi ile Türkiye'nin doğal gaz geçiş noktalarında kilit ülke konumuna geldiği ifade edildi. Yeni Suriye hükümeti, Türkiye'nin Münhasır Ekonomik Bölgesi'ni tanıyarak Yunanistan ve Güney Kıbrıs ile yaşanan problemlerde Türkiye'nin konumunu güçlendirebilir. Bu durum özellikle Türkiye'nin bölgede önde gelen bir enerji merkezi olma planı ile uyumlu. Ayrıca, Suriye'de istikrar yeniden sağlandığında, Katar'dan Türkiye'ye uzun süredir beklenen doğal gaz boru hattı projesinin hayata geçirilebileceği dile getiriliyor.
- Nanoteknolojideki ilerlemeler, başta ABD olmak üzere gelişmiş ülkeler tarafından yakından takip ediliyor. Nanoteknolojilere yönelik küresel talebin 2028 yılına kadar 68 milyar dolarından 183,7 milyar dolara yükseleceği ve ordu dahil çeşitli sektörleri etkileyeceği öngörülüyor. Son 20 yılda ABD Savunma Bakanlığı ve diğer federal birimlerin nanoteknoloji çalışmalarına 43 milyar dolar fon sağladığı vurgulandı. ABD'nin yanı sıra Çin de "863 Programı" ile 2035 yılına kadar ulusal savunma ve ordunun modernizasyonu hususunda nanoteknoloji ve diğer yeni teknolojilerin geliştirilmesine yoğunlaştı. Geçmişte ileri teknolojinin geliştirilmesi üzerine çalışmalar yapan birçok ülkenin günümüzde diğer ülkelere karşı önemli ve stratejik avantajlar elde ettiği ifade ediliyor.

DÜNYA NE KONUŞUYOR?

16-31 Aralık 2024

Bu Rapor, **Kalkınma Odaklı Stratejik Araştırmalar Merkezi (KOSAM)** tarafından özel olarak hazırlanmıştır.

Bu yayının tüm hakları KOSAM'a aittir. KOSAM'ın izni olmadan yayının tümünün veya bir kısmının elektronik veya mekanik (fotokopi, kayıt ve bilgi depolama vd.) yollarla basımı, yayımı, çoğaltılması veya dağıtımı yapılamaz. Kaynak göstermek sureti ile alıntı yapılabilir. Bu yayındaki tüm fikirler tamamen derlenen enstitüler, yayınlayan yazarlara aittir ve KOSAM'ın yayın politikalarını yansıtmamaktadır.

COPYRIGHT © 2025

KOSAM - Kalkınma Odaklı Stratejik Araştırmalar Merkezi

Akabe Mah. Alaaddin Kap Cd. No:130 D:H, 42020 Karatay / Konya TÜRKİYE

Tel: 0539 897 21 01

www.kosam.org

info@kosam.org

İçindekiler

A. EKONOMİ	1
1. 2024 Yılında Çin'in İhracat Artışı / Council on Foreign Relations (ABD)	1
2. İstihdamı Azaltmak İsteyen İşletmelerin Oranı Artıyor / IFO Institute (Almanya)	2
3. Avrupa Birliği'nde İşgücü Maliyetleri / Rexecode (Fransa).....	2
4. Doğu Avrupa'da Doğrudan Yabancı Yatırımlarda Keskin Düşüş / The Vienna Institute for International Economic Studies (Avusturya).....	3
5. ASEAN'in Dijital Ekonomisine Yatırım Yapmak / Asia Competitiveness Institute (Singapur).....	5
6. Ticaret, Tren ve Teknoloji Çin-Avrupa Bağlantısını İlerletiyor / Xinhua Silk Road Information Service (Çin)	6
7. Şirketlerin 2025 Yılına Yönelik Bakış Açısı / IFO Institute (Almanya)	7
B. POLİTİKA	9
1. Rusya Yatırımlarının Orta Asya'ya Etkisi / Foreign Policy Research Institute (ABD) .	9
2. Donald Trump'ın Galibiyeti Orta Doğu'da Barışın Sağlanması İçin Ne Anlama Geliyor? / Observer Research Foundation (Hindistan)	10
3. Fransa'da Benzeri Görülmemiş Kriz / Institute Montaigne (Fransa)	11
4. Çin Daha Fazla Nükleer Silah Üretiyor / YLE (Finlandiya)	12
5. Avrupa ve ABD Neden Suriye'ye Yönelik Yatırımları Kaldırmalı / European Council on Foreign Relations (Almanya)	14
6. Suriye'nin Zorlukları, Libya'nın 2011'de Karşılaştığı Zorluklardan Bile Daha Büyük / Chatham House (Birleşik Krallık)	15
7. Esad Hükümeti Düşükten Sonra İran'ın Pozisyonu / Emirates Policy Center (Birleşik Arap Emirlikleri).....	16
8. Rusya Suriye'deki Varlığını Henüz Kaybetmedi / Indian Council of World Affairs (Hindistan)	18
C. ÇEVRE	20
1. Esad'ın Düşüşünden Sonra Türkiye'nin Enerji Merkezi Hedefleri Yeni Bir İvme Kazandı / Chatham House (Birleşik Krallık)	20
2. COP29: Kaçırılan bir Fırsat Daha mı? / National Council of Applied Economic Research (Hindistan).....	21

3. Arap Bölgesinde Açlık Yeni Bir Boyuta Ulaşıyor / Food and Agriculture Organization of the United Nations (İtalya).....	22
D. SOSYAL.....	25
1. Gümüş Şehirler - Yaşlılar İçin Yürünebilirliği Mümkün Kılmak / Observer Research Foundation (Hindistan).....	25
2. ABD'de Cinayetler Neden 2020 Yılında Ani Artış Gösterdikten Sonra 2023 ve 2024 Yılında Hızla Azaldı? / Brookings (ABD).....	27
3. Trump'ın Üniversitelere Karşı Savaş İlanı / The New Zealand Initiative (Yeni Zelanda).....	28
E. TEKNOLOJİ.....	30
1. Gelecek Dönemde Savaş İçin Nanoteknoloji Ne Anlama Geliyor / Centre for Aerospace & Security Studies (Pakistan).....	30
2. Ukrayna-Rusya Savaşında Kullanılan Yüksek Teknoloji Radar, Kuzey Doğu'da İHA Gizemi İçin Kullanılacak / ABC News (ABD).....	31
3. Avrupa Birliği'nin Kuantum Stratejisi / European Council on Foreign Relations (Almanya).....	32
F. GERÇEKLEŞTİRİLECEK ETKİNLİKLER	35

A. EKONOMİ

1. 2024 Yılında Çin'in İhracat Artışı / Council on Foreign Relations (ABD)

Çin'in zayıf iç ekonomisi ve genişleyen üretim kapasitesi, devlet bankası kredilerini üretime yönlendirme politikasıyla zenginleşti ve ihracatını artırdı. Çin'in ihracat hacmi, düşen ihracat fiyatlarıyla (örneğin güneş panelleri) dolar bazında daha hızlı büyürken, küresel ticaretin üzerinde bir artış gösterdi. 2023 yılı verilerine göre, Çin'in genel ihracat hacmi yıllık %13 artarken ithalat sadece %2 arttı.

Bu veriler, Çin'in GSYH büyümesinde net ihracat katkısının arttığını göstermekte. Diğer tarafta Çin'in ithalat artışı yavaşladı ve ithalat hacmi büyük ölçüde azaldı. ABD'nin ihracat hacmindeki büyüme küresel ticaret seviyesinde gerçekleşirken, Avrupa Birliği'nin ihracat hacmi küresel ticaretin gerisinde kaldı. Almanya ekonomisi ise, Volkswagen'in bir an önce mevcut durumu anlayıp Çinli elektrikli araç (EV) üreticileri ile ciddi şekilde rekabete girdiği zaman büyüyecek.

Çin'in iç talebi artırmaya yönelik uyguladığı ekonomik önlemler yetersiz kalsa da ihracattaki büyümesi devam etmiştir. Ancak Çin, küresel ticarete sadece ihracat yapıp, ithalatını artırmadığı için küresel ticarete çift yönlü bir katkı sağlamadığı görülüyor.

Çin, güçlü ihracat artışına rağmen, EV, EV batarya ve kritik maden sektörlerinde tedarik zincirlerini daha fazla kontrol ederek ithalat hacminin küçülmesine neden oluyor. Son üç aylık veriler ışığında, Çin ithalatının yıl bazında azaldığı görülüyor. Küresel ticareti yönlendiren asıl güç ise ABD. Çin'in mal fazlası, ABD ve İngiltere'nin ticaret açıklarıyla dengeleniyor, bu da ikili verilerde farkları ortadan kaldırıyor.

Yuan'ın son üç yılda reel olarak %15 oranında değer kaybetmesi, Çin'in rekabet gücünü artırarak küresel üretim pazarında pay kazanmasına olanak tanıyor. Çin, güçlü bir endüstriyel altyapı ve yeni sektörlerle genişleyerek istikrarlı bir büyüme gerçekleştiriyor. Doların değer kazanması ABD açığını artırırken, Çin'i güçlendiriyor.

Erişim: <https://www.cfr.org/blog/chinas-stunning-2024-export-growth>

Anahtar Kelimeler: ABD, Çin, Döviz, İhracat.

2. İstihdamı Azaltmak İsteyen İşletmelerin Oranı Artıyor / IFO Institute (Almanya)

Günümüz koşullarında şirketlerin personel planlaması daha kısıtlayıcı bir hale geliyor. Özellikle sanayi sektöründe ekonomik krizler personel planlamasına büyük ölçüde etki ediyor. IFO Enstitüsü'nün aylık istihdam puanı kasım ayında görülen 93,3 puandan aralık ayında 92,4 puana geriledi. IFO Anket Başkanı Klaus Wohlrabe, artık şirketlerin daha az personel istihdam ettiğine dikkat çekiyor. Almanya'da birçok sektörde şirketlerin personel azaltma yoluna giderek mevcut çalışanlarını işten çıkarmayı düşünüyor.

Bu konuda en büyük darbeyi alan sektörler metal endüstrisi, otomobil üreticileri ve tedarikçileri olmakta. Perakende sektörü de eleman almak yerine işten çıkarmayı planlamakta. Turizm sektörü personel alımı yaparken, hizmeti sağlayıcıları ve konaklama sektörünün işten çıkarma olasılığı yükseliyor. İnşaat sektöründe ise krize rağmen büyük bir işten çıkarma durumu olmazken, mevcut personelleri tutmak için çaba gösteriliyor.

Erişim: <https://www.ifo.de/fakten/2024-12-19/abbau-von-personal-wird-wahrscheinlicher-dezember-2024>

Anahtar Kelimeler: Almanya, İstihdam, Personel.

3. Avrupa Birliği'nde İşgücü Maliyetleri / Rexecode (Fransa)

2024 yılının üçüncü çeyrek verilerine göre Euro Bölgesi'nde işgücünün saatlik maliyeti ortalama 37,8 euro olurken, işgücü maliyetinin en yüksek olduğu dördüncü ülke (44,1 euro) Fransa oldu. Fransa aynı zamanda imalat sanayi saatlik işgücü maliyetinde ise 46,4 euro ile beşinci sırada yer aldı. Fransa'nın saatlik işgücü maliyeti 2000 yılında 24,4, 2016 yılında 35,5 ve 2024'ün üçüncü çeyreğinde 44,1 euro olarak gerçekleşti. Almanya'da ise saatlik işgücü maliyeti 2000 yılında 26,3, 2016 yılında 34,1 ve 2024'ün üçüncü çeyreğinde 44 euro oldu. Euro Bölgesi'nde 2000 yılından günümüze kadar en düşük saatlik işgücü maliyetine sahip ülke İspanya oldu. 2000 yılında İspanya'nın saatlik işgücü maliyeti 14,2 euro, 2016 yılında 20,8 ve 2024 yılı üçüncü çeyreğinde 25,8 euro oldu.

Euro Bölgesi imalat sanayinde ise saatlik işgücü maliyeti ortalama 39,9 euro oldu. Fransa, imalat sanayi saatlik işgücü maliyetinde sırasıyla Belçika, Avusturya, Almanya ve Lüksemburg'un ardından beşinci sırada yer aldı. Almanya'da 47,9 euro, İtalya'da 31,9 ve İspanya'da ise 27,5 euro seviyesinde gerçekleşti. Fransa'nın 2000 yılında imalat sanayi saatlik işgücü maliyeti 24, 2016 yılında 36,8 ve 2024'ün üçüncü çeyreğinde 46,4 euro oldu. Almanya'da ise 2000 yılında 28,5, 2016 yılında 39,3 ve 2024'ün üçüncü çeyreğinde 47,9 euro olarak gerçekleşti. İspanya'nın 2000 yılında 15,1, 2016 yılında 22,6 ve 2024'ün üçüncü çeyreğinde 27,5 euro oldu.

Erişim: <https://www.rexecode.fr/competitivite-croissance/indicateurs-du-cout-de-l-heure-de-travail-en-europe/les-couts-de-la-main-d-oeuvre-dans-l-union-europeenne-au-3eme-trimestre-2024>

Anahtar Kelimeler: Almanya, Euro Bölgesi, Fransa, İşgücü, Maliyet.

4. Doğu Avrupa'da Doğrudan Yabancı Yatırımlarda Keskin Düşüş / The Vienna Institute for International Economic Studies (Avusturya)

Uluslararası yatırımcılar Orta, Doğu ve Güneydoğu Avrupa'ya olan ilgilerini giderek kaybetmekte. Viyana Uluslararası Ekonomik Araştırmalar Enstitüsü tarafından yayımlanan raporda, bölgedeki doğrudan yabancı yatırımların (FDI) azaldığı ortaya kondu. 2024'ün ilk üç çeyreğinde duyurulan sıfırdan yatırım projelerinin, bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla %44 oranında düştüğü ifade edildi. Yatırım taahhütleri de %39 oranında azaldı. AB üyesi ülkelerde ve Batı Balkanlar'daki altı ülkede duyurulan yatırım projelerinin sayısı da %40'tan fazla azaldı. Düşüş, Almanya'daki endüstri krizleri ve bölgedeki jeopolitik belirsizliklerden kaynaklanmakta.

Bölgedeki çoğu ülkede yabancı yatırımlarda büyük bir yavaşlama gözlemlenirken, yalnızca Moldova gibi küçük ülkelerde artış görüldü. Özellikle Bulgaristan, Polonya ve Estonya gibi AB ülkelerinde, yatırım taahhütlerinde ciddi bir düşüş yaşandı. Arnavutluk gibi turizm sektörüyle patlama yaşayan ülkelerde ise, sıfırdan yatırım projelerinin sayısı %88'e kadar geriledi. Ancak sekiz ülke, geçen yıla kıyasla daha fazla yabancı sermaye girişi kaydetti; bunlar arasında Estonya, Litvanya ve Kosova ön plana çıktı.

2023'ün ilk üç çeyreğinde Almanya'dan duyurulan projelerin sayısı %44 oranında düştü ve taahhüt edilen sermaye %67 oranında azaldı. Avusturya da bölgedeki yatırımlarını düşürse de daha fazla para yatırmayı taahhüt etti. Almanya'nın Doğu Avrupa'dan çekilmesi ve ABD'ye yönelmesi dikkat çekti.

Kaynak: Ton Photograph

Çin, Almanya'yı geride bırakarak bölgedeki en büyük yatırımcı olmaya devam etti. Çin yatırımlarında da azalma yaşansa da bu düşüş Almanya'ya göre daha düşük kaldı. Çin, özellikle otomobil ve batarya projelerinde büyük yatırımlar yaptı ve bu projelerin sermaye yoğunluğu, Almanya'dan yapılan yatırımları sekiz kat aştı. Çin'in yatırımlarının çoğu Romanya ve Slovakya gibi ülkelerde yoğunlaştı.

Bölgedeki yatırım düşüşü, küresel belirsizliklerin arttığı 2024'ün üçüncü çeyreğinde daha da derinleşti. Özellikle ABD başkanlık seçimleri öncesinde, yatırımcıların güveni azalmış görünüyor. Bölgedeki DYY (Doğrudan Yabancı Yatırım) girişlerinin uzun vadeli gelişimi,

yapısal bir değişimi işaret ediyor. Otomotiv sektöründe yoğunlaşan Slovakya gibi ülkelerde, yatırımlar ciddi oranda azaldı ve bu durum, Doğu Avrupa'nın büyüme modelinin sürdürülebilir olmadığına dair endişeleri artırdı.

Erişim: <https://wiiw.ac.at/sharp-decline-in-foreign-direct-investment-in-eastern-europe-n-660.html>

Anahtar Kelimeler: Almanya, Avrupa, Çin, Yatırım.

5. ASEAN'ın Dijital Ekonomisine Yatırım Yapmak / Asia Competitiveness Institute (Singapur)

ASEAN (Güneydoğu Asya Ülkeleri Birliği) dijital ekonomisinin 2030 yılına kadar 600 milyar ABD doları seviyesine ulaşması bekleniyor. 2023 yılında dijital ekonomi yatırımlarındaki büyüme oranı, küresel ortalamanın üç katını geçti. ASEAN, 2020-2023 dönemi boyunca küresel dijital ekonomi yatırımlarının en yüksek oranını aldı. ASEAN'ın yatırım ortakları zaman içinde çeşitlendi. Asya dışı ülkeler, dijital ekonomiye daha fazla yatırım yapmaya başladı. E-ticaret, ASEAN'daki dijital ekonomi yatırımlarında önemli bir paya sahipken, dijital finansal hizmetler ve veri analitiği gibi sektörler son yıllarda hızla büyüdü. Dijital finansal hizmetlere yapılan yatırımlar, ASEAN'daki toplam risk sermayesi anlaşmalarının %20'sini oluşturuyor.

Kaynak: Freepik

Ancak ASEAN, dijital politikalar açısından zorluklarla karşı karşıya. Özellikle Endonezya, Dijital Ticaret Kısıtlayıcılığı Endeksi'nde 4. sırada yer alıyor. Kısıtlayıcı dijital politikalar, ülkelerin dijital ekonomi yatırımlarını engelliyor ve veri politikalarının kısıtlayıcılığı, veriye dayalı sektörlerdeki yatırım çekiciliğini olumsuz etkiliyor. ASEAN ülkeleri, dijital sektörlere daha fazla yatırım çekebilmek için veri akışlarını ve dijital ticareti engelleyen kısıtlamaları azaltmaya öncelik vermeli. Bölgedeki dijital politikaların uyumlaştırılması, yatırım ortamını iyileştirebilir ve firmaların pazardan daha etkin yararlanmasını sağlayabilir. ASEAN Dijital Ekonomik Çerçeve Anlaşması, bu hedeflere ulaşmak için önemli bir fırsat sunuyor.

Erişim: <https://aciperspectives.com/2024/12/26/investing-in-aseans-digital-economy-landscape-and-challenges/>

Anahtar Kelimeler: ASEAN, Dijital, Ekonomi, Ticaret.

6. Ticaret, Tren ve Teknoloji Çin-Avrupa Bağlantısını İlerletiyor / Xinhua Silk Road Information Service (Çin)

Çin ile Avrupa arasında bulunan yük treni ağları, küresel ticaretin dönüşümüne önemli bir katkı sağlıyor ve kıtalar arası iş birliğini artırarak, bölgesel ekonomilere yeni fırsatlar oluşturuyor. 2011 yılında başlayan Çin-Avrupa yük trenleri projesi, Avrupa ve Asya arasındaki lojistik bağlantıyı güçlendirerek, her iki kıtada da ekonomik büyüme sağlıyor. 227 Avrupa şehri ile 100 Asya şehri arasındaki bu demir yolu hattı, günümüzde 420 milyar dolardan fazla ticaret hacmi ile büyük bir lojistik ağ oluşturmuş durumda.

Özellikle Polonya'daki Malaszewicze kasabası, Avrupa'nın lojistik merkezi haline gelirken, Duisburg Limanı Almanya'da büyük bir dönüşüm geçirdi. Eskiden sanayi kenti olan Duisburg, günümüzde Çin-Avrupa yük trenlerinin merkezi haline gelirken, her yıl milyonlarca konteyner taşınmakta. Ayrıca, bu lojistik ağ sayesinde Avrupa'daki şirketler de Çinli tedarikçilerle güçlü ticari bağlantılar kurmuş, Çin'e yönelik büyük miktarda ihracat yapmıştır.

Ticaretin sadece yük taşımacılığıyla sınırlı kalmadığı, aynı zamanda yeni iş birliklerinin ortaya çıktığı bir ortamda, Çinli ve Avrupalı şirketler elektrikli araç teknolojisi konusunda

da iş birliği yapıyor. Çinli elektrikli araç üreticisi NIO, Berlin'deki akıllı sürüş teknolojileri araştırma merkezi ile Avrupa pazarına uyum sağlamayı hedefliyor. Avrupalı otomobil üreticileri de Çinli firmalarla ortaklıklar kurarak, elektrikli araç üretiminde güçlerini birleştiriyor. Örneğin, Volkswagen, Çinli XPeng ile EV geliştirme için yatırım yaparken, Stellantis de Leapmotor'a yatırım yaparak araştırma ve üretim alanlarında iş birliğini güçlendiriyor.

Bu iş birlikleri, Avrupa pazarında Çin'in teknolojik yenilikçiliği ve Alman mühendisliğinin birleşimiyle, daha dinamik bir ortam oluşturulmasını sağlamakta. Çin ve Avrupa arasındaki iş birliğinin, sadece ticaret değil, aynı zamanda teknoloji ve yenilik alanlarında da geliştiği ve gelecekte büyük bir etki oluşturacağı öngörülmekte.

Kaynak: Wang Quanchao

Erişim: <https://en.imsilkroad.com/p/343796.html>

Anahtar Kelimeler: Avrupa, Çin, Ticaret.

7. Şirketlerin 2025 Yılına Yönelik Bakış Açısı / IFO Institute (Almanya)

Almanya'daki şirketlerin sadece %12,6'sı önümüzdeki yıl işlerinin daha iyi olacağını düşünüyor. IFO Enstitüsü tarafından yapılan bir ankete göre: şirketlerin yaklaşık %31,3

ekonomik durumlarının 2025 yılına kadar kötüleşmesini bekliyor. Çoğunluğun (%56,1) beklentisi ise 2025 yılında ekonomik durumlarının değişmeyeceği yönünde.

Uzmanlar, hiçbir sektörün 2025 yılına iyimser bakmadığını vurguluyor. İnşaat sektörü 2025 yılı için diğer sektörlerle kıyasla daha kötümser. Her iki şirketten biri mevcut durumun daha da kötüye gitmesi bekliyor. Perakende sektöründe şirketlerin %42,1'i finansal durumlarının kötüleşmesinden korkuyor. Şirketlerin sadece %7,9'u durumlarının iyileşeceğinden eminken, sektörün %50'si durumun değişmeyeceğini düşünüyor.

Sanayi kuruluşlarının %15,7'si önümüzdeki yıl iş koşullarının iyileşmesini, %31,8'i ise kötüleşmesini bekliyor. Hizmet sektörlerinde, belirsizlikler büyük olsa da biraz daha iyimser bir tablo vardır. Şirketlerin %11,9'u iyileşme beklerken, %28,2'si daha kötü bir durum öngörüyor. Hizmet sağlayıcıların çoğunluğu (%59,9) ekonomik durumlarında herhangi bir değişiklik beklemiyor.

Erişim: <https://www.ifo.de/fakten/2024-12-16/nur-jedes-achte-unternehmen-erwartet-2025-bessere-geschaefte>

Anahtar Kelimeler: Beklenti, Ekonomi, Şirketler.

B. POLİTİKA

1. Rusya Yaptırımlarının Orta Asya'ya Etkisi / Foreign Policy Research Institute (ABD)

Putin'in Ukrayna'yı işgal etmesi ve hemen ardından başlayan ekonomik yaptırımlar, Orta Asya ve Kafkasya'yı zorlu bir konuma itti. Bölge ülkeleri dengeleme stratejileri uygulayarak yaptırımlardan kaçınmaya çalıştı. Yaptırımlar, Rusya'ya entegre işletmelere maliyetler getirirken, yeni fırsatlar ve riskler de oluşturdu. İşgal sonrası göç ve ticaret değişimleri bölgede önemli etkiler gösterdi. 2022 yılında Gürcistan, Kazakistan ve Ermenistan'ın Rusya'ya ihracatı belirgin şekilde arttı.

Rusya'nın Ukrayna'yı işgali sonrası Rus vatandaşlarının ve sermayesinin Kazakistan, Gürcistan, Ermenistan gibi ülkelere doğru akışı, bu ülkelerin para birimlerini güçlendirdi. Gürcistan ve Ermenistan, ABD doları karşısında en iyi performans gösteren ülkeler konumunda. Orta Asya ve Kafkasya ülkeleri, Batı yaptırımlarının risklerini göz ardı etmedi; kilit bankalar SWIFT yaptırımlarına uydu ve düzenleyici otoriteler sıkı rehberlik yaptı. Hükümetlerin yaptırımlara ilişkin açıklamaları ve eylemleri arasında bir ikilik oluştu. Kazakistan Cumhurbaşkanı Tokayev, yaptırımlara uyma sözü verirken, Rusya ile iş birliğini sürdürme çağrısında bulundu. Kırgızistan ise Rusya'ya yönelik ticari yaptırımlardan kaçındı.

Kaynak: FPRI

ABD, bölge liderlerini Moskova'ya yaklaşmamaları konusunda uyarırken, yaptırımlarını Rus etkisini dengelemeye yönelik kullanmakta. Gürcistan ve Türkmenistan gibi ülkelerden hedef alınan figürler ve Kazak, Özbek, Ermeni şirketlerine uygulanan yaptırımlar, Batı'nın stratejik bir aracı haline geldi. Batı, doğal gaz ve petrol piyasalarında farklılaştırılmış yaptırımlar uygularken, Azerbaycan ve Özbekistan gibi ülkeler Rus gazı ithalatını artırarak Batı'nın tepkisini göz ardı etti.

Erişim: <https://www.fpri.org/article/2024/12/the-impact-of-russia-sanctions-on-central-asia/>

Anahtar Kelimeler: ABD, Orta Asya, Rusya, Yaptırım.

2. Donald Trump'ın Galibiyeti Orta Doğu'da Barışın Sağlanması için Ne Anlama Geliyor? / Observer Research Foundation (Hindistan)

Donald Trump Ortadoğu'da barış sağlama sözü verirken, İsrail'e verdiği destek ve kararsız geçmişi, gelecekteki politikalarını belirsiz kılmakta. Başkanlık kampanyasında "Savaşları durduracağım" diyerek dünya barışını yeniden tesis etme niyetini vurguladı. Trump, 2017-2020 döneminde büyük bir iç savaş yaşanmadığını belirterek, ABD'nin altın çağını başlatacağını vaat etti. Trump, 2016 seçimlerinde 306 oy alarak başkan oldu ve Obama'nın yönetiminde DAES'in Irak ve Suriye'deki topraklarını kaybetmesinin ardından, Trump Yönetimi bu toprakları geri almak için askeri operasyonlara hız verdi.

Trump, görev süresi boyunca Obama'nın askeri stratejilerinde değişiklikler yaparak düşman hedeflerine daha hızlı ve agresif yaklaşmayı hedefledi. Ortadoğu'da barış tesis etmek yerine ABD'nin kayıplarını azaltmaya odaklanarak DAES'i yenmeye çalıştığı ve başarı sağladığı ifade edildi. Ayrıca, ABD'nin Irak ve Afganistan'daki askerî varlığını azalttı ve İran ile gerilimi artırarak nükleer anlaşmadan geri çekildi. Filistin-İsrail meselesinde, İsrail'in güvenliğini savunurken Filistinlilerin özgürlük hakkını kabul etti ve iki devletli çözümü destekledi. Ancak, 2017 yılında ABD büyükelçiliğini Kudüs'e taşıması, Filistinliler tarafından tepki aldı.

Trump, 2024 seçimlerini kazanarak Gazze'deki savaşı sona erdirme ve Ortadoğu'ya barış getirme vaadinde bulundu. Ancak, İsrail'e güçlü desteği ve savaşın sonlandırılması için

alacağı zor kararlar, savaşın uzamasına neden olabilir. İsrail'e destek verirken savaşı sona erdirmeye şekli ve Filistin halkının haklarını tanıyıp tanımayacağı da belirsiz. Trump'ın önceki görev süresi, hızlı sonuçlara odaklanan askeri stratejilerle şekillendi. 2024 zaferi, ABD'nin Ortadoğu politikasında yeni bir dönemi başlatırken, bu politikalar bölgedeki jeopolitik dengeyi sağlama yeteneğini test edecek.

Kaynak: Getty

Erişim: <https://www.orfonline.org/expert-speak/what-does-donald-trump-s-win-mean-for-peace-in-the-middle-east>

Anahtar Kelimeler: Donald Trump, Filistin, İsrail, Orta Doğu, Savaş.

3. Fransa'da Benzeri Görülmemiş Kriz / InSTITUTE Montaigne (Fransa)

Fransa, ekonomik ve finansal zorluklarla dolu istikrarsızlık dönemine girdi. Barnier Hükümeti'nin düşmesi ve yeni Başbakan atamaları, siyasi belirsizliği oldukça artırdı. 9 Haziran 2024 tarihinden sonra Fransa, siyasi açıdan en istikrarsız ikinci ülke oldu. Barnier Hükümeti, sosyal güvenlik bütçesi oylaması öncesi güvensizlik oyu ile devrildi. Fransa'da siyasi istikrarsızlık devam ederken, La France Insoumise, Cumhurbaşkanı Macron'un istifasını tekrar gündeme getirdi. Barnier Hükümeti sonrası Cumhurbaşkanı, 5 Aralık'ta ulusal çıkar hükümeti kurulacağını duyurdu, ancak 10 Aralık'ta başbakan ataması ve Ulusal Meclis'i feshetmeme taahhüdünü yerine getirmedi. Macron'un istifası uzmanlar

tarafından olası görülmemekte. Fransa'da cumhurbaşkanı istifası oldukça nadir gerçekleşmekte. Zira yalnızca 1969 yılında General de Gaulle istifa etmişti. François Bayrou, Başbakan olarak "genel çıkar" hükümeti kurmayı hedeflemekte, ancak tabanını genişletmede zorluk yaşayacak gibi durmakta.

Bazı sorular cevapsız kalmakta; enflasyona endekslenen gelir vergisi ölçeği, milyonlarca Fransız vatandaşının vergi artışlarından kaçınmasını sağlayabilir mi? Anayasa uzmanları bu konuda bölünmüş durumda. Düzenlemeler yapılmazsa, yaklaşık 8 milyon kişi vergi artışıyla karşılaşacak ve 180.000 hane vergilendirilecek. Hükümet kanadında yeni bir fesih, Parlamento'da yeni bir güç dengesi getirmeyebilir. Bu durum, siyasi çözülme ve güvensizliğe yol açabilir. Fransız halkının çoğu siyasete güvenmemekte ve demokratik durgunluk riski artmaktadır.

Kaynak: *Institut Montaigne*

Erişim: <https://www.institutmontaigne.org/en/expressions/decoding-france-frances-unprecedented-crisis>

Anahtar Kelimeler: Fransa, İstifa, Kriz, Macron.

4. Çin Daha Fazla Nükleer Silah Üretiyor / YLE (Finlandiya)

ABD Başkanı Joe Biden, Çin, Rusya ve Kuzey Kore'nin artan tehditlerine karşılık ABD'nin nükleer kapasitesini genişletmesi gerektiğini iddia etti. Ancak, nihai kararın Donald Trump'ın yönetiminde verileceği belirtildi. Trump, önceki başkanlık döneminde

Obama'nın başlattığı nükleer silah geliştirme projelerini onaylarken, iki yeni projeyi de destekledi. Çin'in, yürüttüğü nükleer silahlanma faaliyetleri ile önümüzdeki on yıl içinde büyük bir nükleer güç olmayı hedeflediği ve böylece ABD ve Rusya'nın sahip olduğu nükleer güç dengesini sarsabileceği iddia edildi. Günümüzde sahip olunan nükleer başlık sayısı gözetildiğinde ABD ve Rusya, 1..700'ün üzerinde nükleer başlık ile dünyada en büyük nükleer silaha sahip iki ülke konumunda.

Çin, ülkenin orta ve kuzey kısımlarında yüzlerce nükleer füze fırlatma rampaları inşa ediyor. Karadan fırlatılabilen füze ve mekanizmalarını ülkenin kuzey bölgelerine, Rusya sınırına yakın bir bölgeye yerleştiren Çin, yürüttüğü faaliyetler ile Rusya'dan korkmadığını da kamuoyuna gösteriyor. Ayrıca Çin, nükleer başlık sayısını artırmak adını çeşitli çalışmalar da yürütüyor. En son 2018 yılında yapılan değerlendirmeye göre Çin'in nükleer başlık sayısı yaklaşık 200 olurken, ABD istihbarat birimlerine göre bu sayı 2030 yılına kadar 1.000'in üzerine çıkacak. Bazı uzmanlar, Çin'in nükleer başlık sayısını artırması ve yeni füze rampaları kurma hedefinin büyük güçler arasında bir nükleer savaş çıkarmak olmadığını vurguladı. Çin'in nükleer silah artırımını caydırıcı bir unsur olarak Tayvan'a karşı kullanacağı, Rusya'nın ise benzer yöntem ile Ukrayna'da istediği başarıyı elde etmeye çalışacağı belirtildi.

Kaynak: Wu Hong

Erişim: <https://yle.fi/a/74-20125406>

Anahtar Kelimeler: ABD, Çin, Rusya, Savaş.

5. Avrupa ve ABD Neden Suriye'ye Yönelik yaptırımları Kaldırmalı / European Council on Foreign Relations (Almanya)

2011 yılında birçok Batılı devlet, Esad'ın muhaliflere yönelik şiddetini engellemek adına Suriye'ye yönelik sert yaptırımlar uyguladı. Uygulanan yaptırımlardan bazıları şu şekilde; Esad ile bağlantılı kişilere seyahat yasağı, varlıkların dondurulması, Şam'ın küresel finans kanallarına erişiminin kısıtlanması, Suriye'nin Batılı ülkelerden ithalat yağmasının kısıtlanması ve Suriye'den çıkarılan petrol ve ürünlerine ihracat yasağı. Batılı devletler, Esad ve yakınlarına uygulanan yaptırımları kaldırmamak koşuluyla, Suriyelilere yardım sağlamalı ve ülkede bazı sektörlere uygulanan yaptırımları hafifletmelidir. Bu süreç, Suriye'nin yeni liderleriyle etkileşimi teşvik edebilir, Suriyeli halkın ileride yaşayacağı kıtlık sorunlarını engelleyebilir.

Kaynak: Yosri Al Jamal

Avrupa Birliği'nin, ABD'nin onayı olmadan Suriye'ye yönelik yaptırımları kaldırması pek etkili olmayacaktır. Bu nedenle AB ve ABD, Suriye'nin yeni rejimi için özgür seçimler ve insan haklarına saygı içeren ortak bir takvim belirlemelidir. Şam bu hedeflere ulaşırsa yaptırımlar hafifletilmeli, aksi takdirde yeniden uygulanmalıdır. Süreç kademeli olmalı, Batılı ülkeler Suriye'nin Batı ile ilişkilerinden fayda sağlayacağını göstermelidir. Ekonomik beklentileri yönetmek de önemlidir, tüm yaptırımlar kaldırıldığında Batılı firmalar hemen Suriye'ye dönmeyecektir. İlk adımda, Suriye yöneticilerine yönelik bireysel yaptırımlar, örneğin muhalif lider Ebu Muhammed el Jolani'ye karşı olan yaptırımlar kaldırılabilir.

Batılı devletler, insani yardım ve yeniden yapılanma çabalarını desteklemek için Suriye merkez bankası ve bazı finansal kurumlara yönelik yaptırımları derhal kaldırmalıdır. Suriye finansal sisteme bağlandığında, ihracat kontrolleri kaldırılabilir. Petrol ambargosunun kaldırılması ileriye dönük bir adım olacaktır, ancak enerji üretiminin yeniden başlaması zaman alacaktır.

Erişim: <https://ecfr.eu/article/the-purpose-of-sanctions-why-europe-and-america-should-begin-lifting-measures-on-syria/>

Anahtar Kelimeler: Ambargo, Avrupa, Esad, Suriye, Yaptırım.

6. Suriye'nin Zorlukları, Libya'nın 2011'de Karşılaştığı Zorluklardan Bile Daha Büyük / Chatham House (Birleşik Krallık)

Esad rejiminin hızlı ve kolay teslim olması, kırılgan siyasi sistemlerin çabucak değişebileceğini gösteriyor. Suriyeliler, Esad rejiminin devrilmesini kutlarken, ülkede gelecek dönemin nasıl şekilleneceği veya oluşacağı konusu belirsizliğini koruyor. Bölgedeki politikacılar, mevcut karmaşıklığı kabul ederken yeni bir Suriye için umutlarını dile getirdiler. İngiltere Dışişleri Bakanı David Lammy, Suriye'nin Libya gibi kırılmasını ve terörist gruplara karşı savunmasız kalmasını istemediklerini belirtti. Suriye'nin karşılaştığı zorluklar, 2011 yılında Libya'nın karşılaştıklarından daha büyük. On yıldan fazla süren çatışma, ülkenin altyapısını yok etti, büyük bir mülteci krizine neden oldu ve ölü sayısı 600.000'in üzerine çıktı.

Kaynak: Chatham House

Suriye'nin petrol altyapısı, büyük çoğunluğu bölgesel terör grupları kontrolündeki bölgelerde yoğunlaşmış, ancak ülke büyük bir petrol ihracatçısı değil. Bu durum, Libya'dan farklı olarak Suriye'de ortak ekonomik çıkarların eksikliğine işaret etmekte. Suriye'de Ahmed al-Sharaa, ülkede bulunan diğer silahlı grupları dağıtmayı hedeflese de bu oldukça zor bir süreç olacak. Libya'dan çıkarılacak ders, dış aktörler arasında fikir birliği olmadan, Suriyeli gruplar arasındaki anlaşmaların bozulabileceğidir. Ayrıca, Suriye'deki siyasi liderlik ile silahlı gruplar arasındaki kopukluk, Libya'da olduğu gibi, etkili yönetişimi zorlaştırabilir. Suriye'nin geleceğinde sivil bir liderliğin kontrolü geri alıp almayacağı ise belirsizdir.

Erişim: <https://www.chathamhouse.org/2024/12/syrias-challenges-are-even-greater-those-libya-faced-2011>

Anahtar Kelimeler: Libya, Politika, Suriye.

7. Esad Hükümeti Düşükten Sonra İran'ın Pozisyonu / Emirates Policy Center (Birleşik Arap Emirlikleri)

Suriye'de Esad rejiminin düşmesi ile en yakın müttefikleri Rusya ve İran'ın yaşananlara karşı nasıl bir aksiyon alacağı merak konusu oldu. İran'ın dini lideri Ali Hamaney, Suriye'de yaşananların tamamen ABD ve Siyonist güçlerin bir oyunu olduğunu ve bölgede İran'ın zayıflamasına yönelik duyduğu endişeleri dile getirdi. İranlı kaynaklar Suriye'de yönetimi ele geçiren Hay'at Tahrir Al-Sham'ın (HTS) bölgedeki El Nusra ve IŞİD'ten farklı bir yapı olduğunu vurguladı. Ayrıca, HTS'nin herhangi bir suretle İran Büyükelçiliği ve konsolosluklarına karşı bir saldırı yapmayacağı ifade edildi.

Suriye'nin düşmesi ile İran ve Hizbullah arasındaki bağlantının koptuğu belirtildi. İran yönetimine yakın bazı kaynaklardan edinilen bilgilere göre Esad yönetiminin düşmesi ile İran ciddi bir şey kaybetmedi. İran'ın Suriye'de yaşanan olaylar karşısından şaşırmadığı, sonuçların daha önceden beklendiği görüldü. Ali Hamaney'in daha önce Esad'ı Suriye halkı ile iletişime girmeme, ekonomik zorlukları görmezden gelme, Batılı projelere, planlara ve vaatlere güvenme konusunda uyardığı ancak Esad'ın bu uyarıları ciddiye

almadığı ve bu sonucun beklendiği ifade edildi. Fakat, bazı kaynaklara göre Suriye'deki olaylara karşı İran hazırlıksız yakalandı.

Suriye'de yaşanan olaylarda İran devlet medyasının olayları ele alış şekli oldukça tartışıldı. Ülkede Esad'a karşı mücadele eden gruplar; muhalif güç, terörist ve meşru muhalifler olarak tanımlandı ve bir kafa karışıklığına neden oldu. Muhalif güçlerin çok hızlı ve kısa süre içerisinde birçok yeri ele geçirip Esad'ı devirmesi, birçok İranlı yetkiliyi şaşırttı. Uzmanlar, Suriye'de Esad'ı deviren grupların İran karşıtı olduğunu, bu bölgede ulusal çıkarlar açısından en büyük kaybedenin İran olduğunu iddia etti. İran Yönetimi, Suriye'de yaşanan olaylardan ötürü Türkiye'yi suçlarken, İranlı birçok kişi bölgedeki İran nüfuzunun Türkiye'ye kaptırılmasını eleştirdi.

Kaynak: AFP

Suriye'de yaşanan olaylarda İran'ın neden sessiz kaldığıyla alakalı bazı tahminler şu şekilde: Tahran'ın Suriye iç savaşı döneminde desteklediği ve güvendiği kuvvetlerin etkisini yitirmesi, Lübnan'da bulunan Hizbullah güçlerinin İsrail saldırıları nedeniyle zayıflaması, Irak'ta yer alan İran destekli Şii güçlerin Suriye meselesinde iç bölünme yaşamaması ve Esad'ın son yıllarda Arap ülkeleri ile yeniden entegre olma sürecinde İran'dan uzaklaşması. İranlı analistler, Suriye'nin yakın gelecekte siyasi bir istikrar sağlayamayacağını ve bölgede aktif olan güç unsurlarının Suriye'de bir egemenlik kuramayacağını düşünmekte. İran merkezli bazı düşünce kuruluşları ise İran'ın yakın

zamanda Suriye'de bulunan azınlık Şii ve Alevi gruplarla iletişimi sürdürerek Suriye'deki etkisini sürdürebileceğini öne sürdü.

Erişim: <https://epc.ae/en/details/brief/iranian-positions-on-the-fall-of-assad-s-regime-attempting-to-absorb-the-shock>

Anahtar Kelimeler: İran, Rusya, Savaş, Suriye, Türkiye.

8. Rusya, Suriye'deki Varlığını Henüz Kaybetmedi / Indian Council of World Affairs (Hindistan)

Suriye Arap Ordusu, çeşitli muhalif güçlerin iki hafta süren birleşik saldırısına direnemedi ve Esad ailesinin Suriye'deki demir yumruklu yönetimi, bir iskambil destesi gibi dağılarak sona erdi. Esad karşıtı güçlerin ortak operasyonu hem Rusya hem de İran'ın kendi bölgesel çatışmalarıyla meşgul olduğu kritik bir döneme denk geldi. Suriye'yi son elli yıldır işkence, insan hakları ihlalleri ve kendi halkına karşı sert güç kullanarak yöneten Esad ailesi, 2011 yılında Ortadoğu'yu kasıp kavuran Arap Baharı karşısında ayakta kalan son kaleydi.

Esad rejiminin düşmesi Rusya'nın Orta Doğu'daki çıkarlarına açık bir darbe vurdu. Kremlin, rejimin ayakta kalmasını sağlamak için büyük yatırımlar yapmış, hatta aralık ayının ilk günlerinde saldırı başladığında Suriyeli isyancılara karşı büyük hava saldırıları düzenlemişti. Ancak saldırıların ilk haftasının sonunda Şam'daki Rus Büyükelçiliği, vatandaşlarına Suriye'yi terk etmeleri çağrısında bulunarak endişelerini açıkça ortaya koydu.

Esad rejiminin gitmesiyle birlikte Moskova, Rusya'nın Akdeniz'e erişimini sağlayan Tartus Deniz Üssü ve 2015 yılında kurulan Hmeymim Hava Üssü'nü güvence altına alarak ülkedeki varlığını sürdürmek istiyor. Rusya için iyi haber ise yeni Suriye rejiminin şimdilik Rusya'ya karşı düşmanca bir tavır sergilememesi ve Suriye'de Rus varlığı ihtimalini açık tutmasıdır. Rusya da yeni gerçeklerin farkına varmış ve Suriye'deki varlık ve çıkarlarını korumak için yeni yönetimle temas kurmaya başlamıştır. Rus analistlere göre, Suriye'deki durum Kremlin için başlangıçta öngörülen kadar büyük bir gerileme olmayabilir. Esad rejiminin sona ermesi, Rusya'nın Ukrayna'daki savaşa daha fazla

odaklanmasını sağlayabilir. Ayrıca Moskova, Libya'daki etkisini sürdürürken Afrika'daki varlığını da yeniden yapılandırıyor.

Ancak Rusya'nın Suriye'deki dayanağını tamamen kaybettiğini söylemek için henüz erken. Esad rejiminin kaybı, Moskova için jeopolitik bir darbe olsa da Kremlin, yeni gerçeklere uyum sağlamaya hazır görünüyor.

Erişim: https://www.icwa.in/show_content.php?lang=1&level=1&ls_id=12175&lid=7420

Anahtar Kelimeler: Rejim, Rusya, Suriye.

Bu rapor KOSAM tarafından
özel olarak hazırlanmıştır.
www.kosam.org

C. ÇEVRE

1. Esad'ın Düşüşünden Sonra Türkiye'nin Enerji Merkezi Hedefleri Yeni Bir İvme Kazandı / Chatham House (Birleşik Krallık)

Esad rejiminin çöküşü, Türkiye'yi doğal gaz için kilit bir geçiş noktası haline getirirken, yenilenebilir enerji alanında iş birliği yeni bir Suriye rejimi ile umut verici bir yol sunmakta. Suriye'yi yeniden inşa etmenin 400 milyar dolara mal olacağı tahmin edilirken, bölgeye yakın Türk şirketleri burada yapılacak inşaat projelerinde yer almak için oldukça avantajlı bir konumda. Ankara, Şam'daki yeni hükümetle savunma anlaşmaları müzakere ederek Doğu Akdeniz'deki stratejik derinliğini genişletebilir. Yeni bir Suriye hükümeti, Türkiye'nin Münhasır Ekonomik Bölge (EEZ) iddialarını tanıyarak Ankara'nın Yunanistan ve Güney Kıbrıs ile anlaşmazlıklardaki konumunu güçlendirebilir. Bu durum, Türkiye'nin bölgenin önde gelen enerji merkezi olma hedefiyle uyumlu.

Kaynak: Chatham House

İstanbul'da düzenlenen enerji zirvesinde Türkiye, doğusundaki ve güneyindeki gaz üreticileri ile batısındaki pazarlar arasında kilit geçiş noktası olma vizyonunu sergiledi. Mevcut enerji altyapısı bu hedefi destekler nitelikte: TANAP gibi projeler, yedi gaz boru hattı, beş LNG terminali, üç yüzer depolama birimi ve iki yeraltı depolama tesisi mevcut.

Yeni bir Suriye Devleti, Suriye'nin batısında bir doğalgaz boru hattı oluşturmasının yanı sıra, Arap Doğalgaz Boru Hattı ağına bağlanarak Türkiye'ye İsrail ve Mısır gibi üreticilerden Avrupa'ya gaz taşıma fırsatı sunabilmekte.

Suriye'deki istikrar, Katar'dan Türkiye'ye Suudi Arabistan ve Ürdün üzerinden geçecek uzun süredir bekleyen doğal gaz boru hattı projesinin yeniden canlanmasına imkân verebilir. Esad'ın düşüşünden iki gün sonra Türkiye Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar, projeyi tekrar gözden geçirmeye açık olduklarını belirtti. Bayraktar, fosil yakıtların ötesinde enerji alanında da Suriye ile iş birliğine ilgi duyduklarını ifade etti. Türkiye, yenilenebilir enerji alanında önemli başarılar elde etti; 2023 yılında elektriğinin %43'ünü rüzgâr, güneş ve hidroelektrik enerjisinden üretti. Bu model, bol güneş enerjisi kaynakları olan Suriye'nin savaş sonrası enerji gelişimi için pratik bir plan sunmakta.

Erişim: <https://www.chathamhouse.org/2024/12/turkeys-energy-hub-ambitions-have-new-momentum-after-assads-fall>

Anahtar Kelimeler: Suriye, Türkiye, Yenilenebilir Enerji Kaynakları.

2. COP29: Kaçırılan bir Fırsat Daha mı? / National Council of Applied Economic Research (Hindistan)

COP29'un Bakü'de sona ermesiyle dünya, tırmanan iklim krizini ele almak için kritik bir noktada durmakta. Birçok çevre uzmanı zirvede belirlenen taslak metni "felaket" olarak nitelendirirken, ülkeler tarafından karşılanmamış vaatler ve yetersiz hırs eleştirildi. Küresel Güney'in 2035 yılına kadar 1,3 trilyon dolar olan yıllık temiz enerjiye geçiş ihtiyacının yalnızca 250 milyar dolarlık kısmı karşılandı. 2024 yılında meydana gelen iklim felaketleri 520 milyar dolar zarara yol açıp, yaklaşık 40 milyon insanı yerinden ederken, mevcut riskler her geçen gün artmakta.

G20 zirvesi de iklim finansmanı konusunda belirsiz taahhütler vererek, gerekli finansmanın çok gerisinde kaldı. Gelişmekte olan ülkeler, adil iklim finansmanı için uzun süredir mücadele etmekte. Ancak 2022 yılında yalnızca 150 milyar dolar seferber edilebildi, bu da yıllık ihtiyaç duyulan miktarın çok altında kalmakta. COP29'da önerilen

250 milyar dolarlık taahhüt, iklim finansmanındaki eşitsizlikleri ele almak için yeterli değil.

COP29, Donald Trump'ın yeniden seçilme olasılığıyla daha da belirsizleşti. Trump'ın Paris Anlaşması'ndan çekilmesi ve fosil yakıtlara öncelik verme politikası, küresel iklim diplomasisini tehlikeye attı. İklim değişikliği, 2050 yılına kadar küresel GSYH'yi %10 azaltarak 178 trilyon dolarlık zarara yol açabilir. COP29'un önerilen yıllık 250 milyar dolarlık hedefi, iklim sorununu çözmek için gereken ölçekten uzak. 1,3 trilyon dolarlık iklim finansmanı vaadi, G20 ülkelerinin umursamaz davranışları nedeniyle zayıflamakta. COP29 Zirvesi bir dönüm noktası olabilirdi, ancak beklenen ve istenen etkiyi oluşturmadı.

Kaynak: NCAER

Erişim: <https://www.ncaer.org/news/cop29-another-missed-opportunity>

Anahtar Kelimeler: COP29, G20, İklim Finansı, Küresel Kriz.

3. Arap Bölgesinde Açlık Yeni Bir Boyuta Ulaşıyor / Food and Agriculture Organization of the United Nations (İtalya)

2023 yılında Arap bölgesindeki nüfusun yaklaşık %14'ü (66,1 milyon insan) açlıkla karşı karşıya kaldı. Raporda, yeterli gıdaya erişimin milyonlarca insan için zor olduğu vurgulanıyor. Nüfusun %39,4'ü olan yaklaşık 186,5 milyon insan, bir önceki yıla kıyasla

%1,1 artış ile orta veya şiddetli gıda güvensizliği ile karşı karşıya kaldı. Endişe verici bir şekilde, 72,7 milyon insan ciddi gıda güvensizliği yaşamakta.

Ekonomik zorluklar, yüksek gelir eşitsizlikleri ve iklim sorunları da önemli rol oynadı. Artan gıda fiyatları krizi mevcut durumu daha da kötüleştirdi. 2023 yılında çatışmalardan etkilenen ülkelerde yetersiz beslenme oranı %26,4'e yükseldi. Trajik bir şekilde, gıda güvenliği ve beslenme göstergelerinin, devam eden çatışmalar ve bölgenin birçok yerinde süregelen kuraklıklar nedeniyle daha da kötüleşeceği tahmin ediliyor.

Açlığın Ötesinde Önemli Bulgular:

Sağlıklı beslenmeye erişim, Arap bölgesindeki nüfusun üçte birinden fazlasını etkileyen kritik bir sorun olmayı sürdürdü. 2022 yılında gıda fiyat verileri ve metodolojik (bilimsel yöntem) iyileştirmeler, 151,3 milyon insanın sağlıklı beslenmeyi karşılayamayacağını ortaya koydu. Birleşmiş Milletler (BM) Raporu'nda, Arap bölgesinin çocuk ve yetişkin obezitesi ve kadınlar arasında anemi (kansızlık) gibi yetersiz beslenme konusunda sorun yaşamaya devam ettiği ifade edildi.

Bazı gelişmelere rağmen, Arap ülkelerindeki yetişkin obezite oranlarının, 2022 yılında görülen küresel oranın iki katına çıkarak %32,1'e yükseldiği görüldü. Mısır, Katar ve Kuveyt ülkeye özgü obezite oranlarında liderken, üst orta gelirli ülkeler %33,8 ile en yüksek oranlara sahip oldu.

Kaynak: Yousef Alrozzi

Yenilikçi Finansman Yoluyla Tarımsal Gıda Dönüşümünü Yönlendirmek:

BM 2024 Raporu: Gıda güvenliği ve beslenme için tarımsal gıda sistemlerinin dönüşümünü finanse etmek adına kapsamlı bir stratejinin gerekliliğe vurgu yaptı. BM Raporu ayrıca tarımsal gıda sistemlerini dönüştürme ve güçlendirme, eşitsizlikleri ele alma ve sağlıklı diyetlerin herkes için uygun fiyatlı ve erişilebilir olmasını sağlama ihtiyacını dile getirdi.

BM ajansları, rapor bulgularının Arap bölgesinde tarımsal gıda sistemlerinin dönüşümü için yeni bir ivme sağlayacağı; insanlar ve gezegen için daha verimli, kapsayıcı, esnek ve sürdürülebilir tarımsal gıda sistemleri oluşturacağını iddia etti.

Erişim: <https://www.fao.org/newsroom/detail/un-report--hunger-in-the-arab-region-reaches-a-new-height-as-challenges-intensify/en>

Anahtar Kelimeler: Açlık, BM Raporu, Gıda Güvensizliği, Sağlıklı Beslenme, Yetersiz Beslenme.

D. SOSYAL

1. Gümüş Şehirler - Yaşlılar İçin Yürünebilirliği Mümkün Kılmak / Observer Research Foundation (Hindistan)

Yürünebilirlik, erişilebilirlik ve güvenlik; koşu yapan, yürüyüş yapan veya tekerlekli sandalye, scooter ve baston gibi hareket yardımcılarını kullananlar da dahil olmak üzere şehirlerdeki yaya hareketliliğini belirlemekte. Yürüme, rahatlamayı teşvik eder, emisyonları azaltır ve kentsel toplu taşıma sistemleriyle entegredir. Ayrıca, Sürdürülebilir Kalkınma Hedefi güvenli, kapsayıcı ve erişilebilir kamusal alanlara evrensel erişimi vurgularken, özellikle kadınlar, çocuklar, yaşlılar ve engelliler için yürünebilirliği teşvik etmekte. Bu, 2030 yılına kadar karayolu trafik ölümlerini yarı yarıya azaltmayı amaçlayan BM'in 2021-2030 Karayolu Güvenliği Eylem On Yılı ile de uyumlu.

Her saat başı 31 yayanın ölmesiyle yaya ölümleri, ağırlıklı olarak kentsel alanlarda olmak üzere küresel karayolu ölümlerinin %21'ini oluşturmaktadır. Ayrıca, hızlı kentleşme motorlu ulaşıma yaya ihtiyaçlarından daha fazla öncelik vermekte ve bu durum özellikle yaşlıları etkilemektedir. 2050 yılına kadar küresel nüfusun %22'sinin 60 yaş ve üzerinde olması beklenmektedir.

Yürünebilir ortamlar sağlıklı ve aktif yaşlanmayı mümkün kılar, sosyal ağlara ve kaynaklara erişimi iyileştirir ve izolasyonu azaltarak zihinsel rahatlamaya katkıda bulunur. Yürümek, yaşlılar için sağlık hizmetlerine ve boş zaman faaliyetlerine erişimde genellikle motorsuz bir ulaşım aracıdır. Ancak hareket kabiliyetinin azalması, görme ve işitme duyularının zayıflaması, bilişsel gerileme ve düşme ya da izolasyon korkuları yaşlılar için kırılabilirlikleri daha da artırır. Ayrıca, yaya ölümlerinin %92'sinin düşük ve orta gelirli ülkelerde meydana geldiği bilinir.

Kötü tasarlanmış kaldırımlar, düzensiz rampalar, sokak satıcıları ve düzenlenmemiş trafik hareketlerini daha da kötüleştirmekte. Yürüme ve bisiklete binme, kirlilik içermeyen hareketlilik biçimleridir. Teknoloji; yaşlı yayalara güvenli yürüyüş rotaları, hava durumu uyarıları ve trafik sıkışıklığı hakkında gerçek zamanlı güncellemeler sağlayarak güvenlik algılarını geliştirir. Şehirler geliştikçe, bu tür gelişmeler yaşlılar için daha güvenli ve daha

erişilebilir kentsel ortamlar sağlamak açısından çok önemlidir. ABD Vizyon Sıfır girişimi, yaşlı yaya hareketliliğinin iyileştirilmesine yönelik içgörüler sunar. Yaşlanan altyapıya, finansman sorunlarına ve ilerlemeyi yavaşlatan yerel muhalefete rağmen New York şehri, trafiği yavaşlatan önlemler sayesinde yaya ölümlerini 2014 yılından 2023 yılına kadar %29 oranında azalttı.

Yardımcı Teknolojilerden Yararlanma

Dokunsal kaplama, geçitlerde sesli sinyaller ve akıllı trafik sistemleri gibi özellikler de dahil olmak üzere yardımcı teknolojilerin tasarım aşamasından itibaren entegre edilmesi, yaşlılar ve engelliler için navigasyon görevi görmektedir. Akıllı bastonlar, göz izleme teknolojileri, GPS özellikli giyilebilir cihazlar ve mobilite uygulamalarının teşvik edilmesi oldukça önemli. Bununla birlikte, dijital okuryazarlık ve şehir hizmetlerine erişilebilirlik kritik bir konu.

Kaynak: Getty

Veri Platformlarının Geliştirilmesi

Şehirler, yaşlı yaya hareketini, altyapı kalitesini ve kaza noktalarını etkin bir şekilde haritalandırmak için yaş ve cinsiyete göre ayrıştırılmış veri toplamaya öncelik vermelidir. Şehirler, düzensiz kaldırımlar ve yetersiz yaya geçitleri gibi altyapı sorunlarını tespit etmek için coğrafi etiketli raporlama sistemleri uygulayarak hızlı bir şekilde düzeltici önlem alınmasını sağlayabilir.

Sonuç olarak yaşlılar için yaya hareketliliğinin artırılması, kapsayıcı ve sürdürülebilir şehirler inşa etmek için çok önemlidir. Belirli zorlukları ele alarak ve mevcut çerçevelerden öğrenilenleri uygulayarak şehirler, yaşlıların fiziksel ve duygusal refahını destekleyen güvenli ve erişilebilir ortamlar oluşturabilmekte. İş birliği, inovasyon ve hedefe yönelik yatırımlar yoluyla şehirler, daha eşitlikçi, kapsayıcı ve dirençli kentsel alanlar oluşturarak yaşlanan nüfuslarının yaşam kalitesini artırabilir.

Erişim: <https://www.orfonline.org/expert-speak/silver-cities-enabling-walkability-for-the-urban-elderly>

Anahtar Kelimeler: Sosyal, Şehir, Trafik, Yaşlılar, Yaya.

2. ABD'de Cinayetler Neden 2020 Yılında Ani Artış Gösterdikten Sonra 2023 ve 2024 Yılında Hızla Azaldı? / Brookings (ABD)

2020 yılında ABD şehirlerinde cinayet oranı %30 artarak 24.000'den fazla ölüme yol açtı. Cinayet oranlarında yaşanan artış, düşük gelirli mahallelerde görülen işsizlik ve bölgedeki okul kapanmaları ile ilişkilendirildi. Yoksulluk oranı yüksek bölgelerde cinayet oranları 3-4 kat fazla olurken, okuldan uzak kalan işsiz genç erkeklerin şiddet riski taşıdığı ifade edildi. Şiddete karışan gençler genellikle istismara uğramış, ruh sağlığı sorunları yaşayan ve madde bağımlılığıyla mücadele eden bireylerden oluşmakta.

Baton Rouge bölgesinde yaşanan cinayet artışı yoksulluk, okul terkleri ve işsizlikle bağlantılı. 2020 yılında başlayan pandemi, düşük gelirli bölgelerde eğitimden kopmaların ve işsizlik oranlarının artmasına yol açtığı; bu durumun da cinayet oranlarının yükselmesine sebep olduğuna yer verildi. 2021-2022 yılları arasında yüksek cinayet oranları görülürken, 2023 yılında cinayet oranlarında düşüş görüldü. ABD'de cinayetlerin çoğu silahlarla işlendi ve düşük gelirli mahallelerdeki gençlerin okul ve iş dışına itilmesi, cinayet oranlarının artışına katkı sağladı.

ABD'de 2020 yılında görülen cinayetlerin neredeyse tamamı silahla işlenen cinayet olaylarından oluştu. Ülkede artan bireysel silahlanma ve özellikle tabanca üretimindeki artış doğrudan cinayet vakalarının artmasını etkiledi. Bu durum, özellikle pandemi sonrası şiddetle mücadelede alınacak önlemlerin önemini vurguladı. Şiddetle mücadele

stratejileri arasında, genel koşulların iyileştirilmesi, polis uygulamalarının güçlendirilmesi ve şiddetle ilişkili kişilerin topluma kazandırılması yer almakta. Chicago'daki READI gibi programlar, şiddet riski taşıyan gençlere eğitim ve istihdam fırsatları sunuyor. Ayrıca, okulu terk etme ve şiddete karışma riski taşıyan gençlerin erken tespiti ve desteği gerekmektedir. Mentorluk ve yazlık iş gibi programlar, mezuniyet oranlarını artırıp şiddetten kaçınmayı sağlamakta.

Kaynak: Shutterstock

Erişim: <https://www.brookings.edu/articles/why-did-u-s-homicides-spike-in-2020-and-then-decline-rapidly-in-2023-and-2024/>

Anahtar Kelimeler: ABD, Ateşli Silah, Cinayet, Şiddet.

3. Trump'ın Üniversitelere Karşı Savaş İlanı / The New Zealand Initiative (Yeni Zelanda)

ABD'de gerçekleşen seçimlerden bir hafta sonra, Trump'ın danışmanı Elon Musk, Trump'ın yükseköğretime ilişkin planlarını özetleyen bir videoyu sahip olduğu X platformu üzerinden paylaştı. Trump paylaşılan videoda, üniversitelere karşı adeta bir savaş ilan eder niteliğinde sözler sarf etti ve bu hedefi gerçekleştirmek için bir strateji sundu. ABD üniversiteleri uzun süredir ülkedeki kültür savaşlarının ön cephesinde yer

almakta. Dolayısıyla Trump'ın üniversitelere yönelik popülist eleştirileri şaşırtıcı bulunmadı.

ABD'deki liberal kesimin yalnızca yarısı, muhafazakârların ise üçte birinden azı üniversitelerin öğrencileri eğitme konusunda iyi bir iş çıkardığını düşünüyor. Benzer şekilde muhafazakârların sadece dörtte biri ve liberallerin %40'ı üniversitelerin iyi bilgilendirilmiş bir vatandaş yetiştirmede çok iyi bir iş çıkardığına inanıyor. ABD Hükümetinin yükseköğretim kurumlarına verdiği mali destek, akreditasyon sistemine dayalıdır. Akreditasyonunu kaybeden bir üniversitenin öğrencileri, devlet hibeleri ve kredi programlarına erişimlerini yitirir.

Trump, ifade özgürlüğünü koruyan, ABD değerlerini savunan ve “Marksist çeşitlilik, eşitlik ve kapsayıcı bürokratları” ortadan kaldıran yeni bir akreditasyon sistemi oluşturmayı vadetti. Pozitif ayrımcılık programlarını da eleştiren Trump, anayasa dışı ayrımcılık yaptığını düşündüğü üniversitelere para cezası uygulamayı planladığını da belirtti.

Kaynak: *nzinitiative*

Erişim: <https://www.nzinitiative.org.nz/reports-and-media/opinion/trumps-declaration-of-war-on-universities/>

Anahtar Kelimeler: ABD, Trump, Üniversite.

E. TEKNOLOJİ

1. Gelecek Dönemde Savaş İçin Nanoteknoloji Ne Anlama Geliyor / Centre for Aerospace & Security Studies (Pakistan)

Nanoteknolojinin özü, ciddi derecede küçük boyutlarda yatıyor. Minyatürleştirme kırılgenlikle ilişkilendirilse de nanomalzemeler artan güç sergileyerek bu varsayıma meydan okuyor. Nanoteknolojilere yönelik küresel talebin 2028 yılına kadar 68 milyar ABD dolarından 183,7 milyar ABD dolarına yükseleceği ve ordu dahil çeşitli sektörleri etkileyeceği öngörülüyor. Nanoteknoloji alanındaki uygulamalı araştırma ve yatırım açısından ABD ön sıralarda yer alıyor.

Son 20 yılda, ABD Savunma Bakanlığı ve diğer federal kurumlarla iş birliği içinde olan Ulusal Nanoteknoloji Girişimi (NNI) için sağlanan fon 43 milyar ABD dolarını aştı. Özellikle son 20 yılda ABD Savunma Bakanlığı ve diğer federal birimler NNI'ya 43 milyar dolar değerinde fon sağladı. Çin'in 2035 yılına kadar ulusal savunma ve ordunun modernizasyonu hususunda belirlediği "863 Programı", stratejik bir endüstri olan nanoteknoloji de dahil olmak üzere yeni teknolojilerin geliştirilmesi üzerine yoğunlaştı. Çin'in nanoteknoloji üzerine gerçekleştirdiği gelişme özellikle ABD'nin ulusal güvenliğini tehdit ettiği için yakından takip ediliyor.

Kaynak: CASS

ABD ve Hindistan arasında uzun süredir devam eden bir iş birliği geleneği var ve Hindistan'ın genişleyen stratejik ve teknolojik yetenekleri, iki devlet arasındaki bağları güçlendirmek için yeni fırsatlar sunmakta.

Geçmiş dönemlerde ileri teknolojinin geliştirilmesinde öncülük eden devletler, günümüzde önemli ve stratejik avantajlar elde etti. Teknolojik ve bilimsel ilerlemeler bazı devletleri diğer devletlerin gerinde bıraktı. Ülkeler arasındaki teknolojik farklılıkları en aza indirmek için araştırma ve geliştirme kabiliyetlerini güçlendirmek, sağlam kurumsal çerçeveler oluşturmak, insan sermayesine yatırım yapmak ve küresel ortaklıklarla iş birliğini teşvik etmek elzemdir. Biyolojik ve kimyasal silah sözleşmeleri gibi mevcut yasal çerçevelerin güncellenmesi ve güçlendirilmesi de nanoteknolojinin askeri, çevresel ve etik sonuçlarının oluşturduğu toplumsal risklerin ele alınması açısından büyük önem taşımakta.

Erişim: <https://casstt.com/nanotechnology-in-warfare-what-it-means-for-the-future/>

Anahtar Kelimeler: Askeri, ABD, Çin, Nanoteknoloji.

2. Ukrayna-Rusya Savaşında Kullanılan Yüksek Teknoloji Radar, Kuzey Doğu'da İHA Gizemi İçin Kullanılacak / ABC News (ABD)

Uzmanlar, Ukrayna'daki dron avcılığı teknolojisinin New Jersey, New York ve diğer Kuzeydoğu şehirlerindeki insansız cisimlerin gizemini çözebileceğini belirtti. Senatör Chuck Schumer ve Vali Kathy Hochul, ABD İç Güvenlik Bakanlığı'ndan (DHS) Robin Radar Sistemini kullanarak dronların kaynağını tespit etmelerini istedi. Boston Polis Departmanı, Logan Havaalanı'na yakın bir dron uçurdukları için iki kişiyi tutukladı. Robin Radar USA Inc. Genel Müdürü Kris Brost, Iris dron algılama sisteminin havaalanlarındaki kuşları tespit eden teknolojiden doğduğunu, dronları insanlı uçaklardan ayırt edebildiğini, uçuş modellerini izleyebildiğini ve radyo frekanslarını okuyabildiğini belirtti.

Brost, radar sisteminin 5 km menzile sahip olduğunu ve 2-4 km yükseklikteki nesnelere tespit edebildiğini aktardı. Diğer teknolojilerle birleştirildiğinde, dronların kimlere ait olduğunun belirlenebileceği bildirildi. FBI ve DHS, New Jersey ve New York'ta uçan

dronların zararlı olmadığından emin olmak için kızılötesi kameralar ve dron algılama teknolojisi kullandı.

Brost, ABC News'e Robin Radar Sisteminin Ukrayna-Rusya savaşında Ukrayna'nın Rus insansız hava araçlarını tespit etmesine yardımcı olduğunu, bu teknolojinin savaş alanında kritik önem taşıdığını belirtti. FBI'ın, New Jersey ve diğer eyaletlerden 5.000'in üzerinde dron ihbarı aldığı, ancak bu ihbarların ulusal güvenlik veya kamu güvenliği riski oluşturmadığı açıklandı. Brost, görülen dronların çoğunun yasal ticari, hobi dronları, insanlı uçaklar veya yıldızlardan oluştuğunu ifade etti.

Kaynak: ABCNEWS

Erişim: <https://abcnews.go.com/US/high-tech-radar-ukraine-russia-war-deployed-crack/story?id=116822053>

Anahtar Kelimeler: Robin Radar, Savaş, İnsansız Hava Aracı, Rusya, Ukrayna.

3. Avrupa Birliği'nin Kuantum Stratejisi / European Council on Foreign Relations (Almanya)

Kuantum teknolojileri, önemli bir ekonomik ve stratejik potansiyele sahip. Kuantum hesaplama, klasik bilgisayarların çözmekte zorlandığı karmaşık sorunları çözebilir. Bu

teknoloji ilaç keşfi, malzeme bilimi ve finansal modelleme gibi alanlarda yenilikçi atılımları destekleyebilir. Ayrıca kuantum bilgisayarlar, mevcut şifreleme yöntemlerini kırarak mevcut veri güvenliği çerçevelerini geçersiz kılabilir. Kuantum iletişimi, kuantum anahtar dağıtımı (QKD) sayesinde ultra güvenli iletişim kanalları sunarak finans, devlet ve sağlık gibi sektörlerde veri bütünlüğünü koruma açısından kritik bir rol oynar.

Kuantum sensörler ise benzeri görülmemiş bir hassasiyetle tıbbi görüntüleme, navigasyon ve çevresel izleme gibi alanlara katkı sağlayarak daha verimli ve uygun maliyetli çözümler sunar. Önümüzdeki 5-10 yıl içinde, bu teknolojilerde öncü olan ülkeler hem finansal hem de askerî açıdan önemli bir rekabet avantajı elde edecek. Kuantum teknolojisine sahip olmayan veya bu teknolojiye erişimde rakiplerine bağımlı olan ülkeler ise inovasyon, istihdam ve güvenlik konularında geride kalma riskiyle karşı karşıya kalabilir. Kuantum teknolojisi giderek küresel rekabetin belirleyici bir unsuru haline gelmekte.

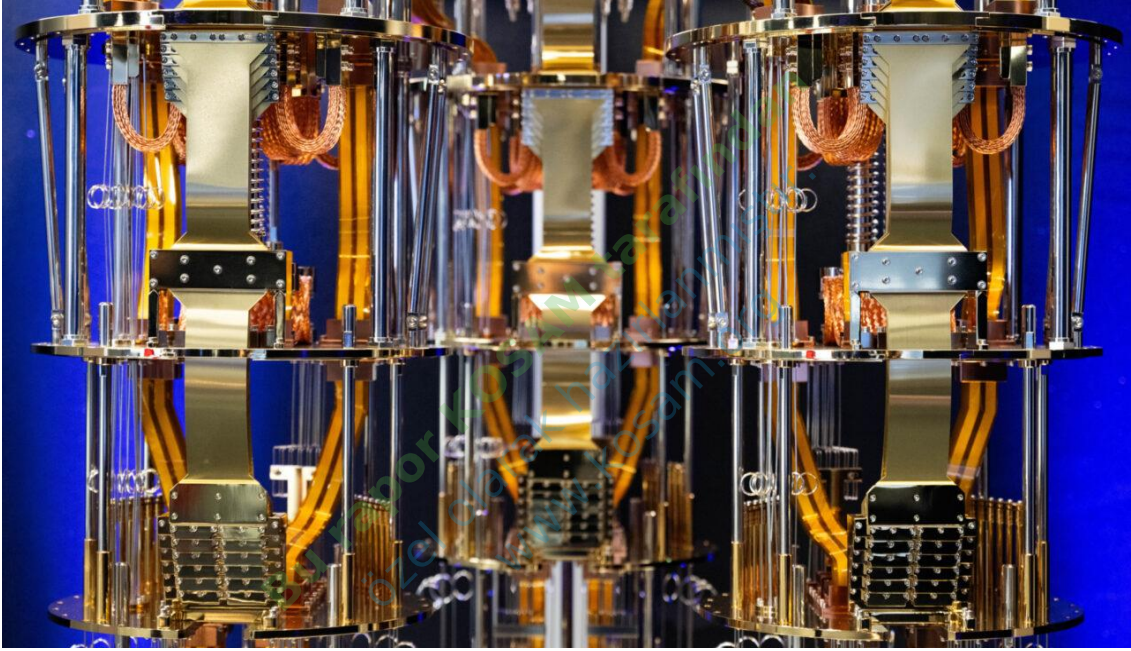
Kuantum teknolojilerindeki gelişmeler yıllar süren Ar-Ge çalışmaları gerektirmekte. AB, akademik liderliğiyle övünse de yalnızca Kopenhag, Paris, Münih ve Delft'teki üniversiteler gibi birkaç AB kurumu dünyanın en iyi kuantum merkezleri arasında yer alıyor. ABD'deki Caltech, MIT ve Harvard gibi kurumlar ile Birleşik Krallık ve İsviçre'nin üniversiteleri bu alanda ön planda. AB'nin bu boşluğu kapatması için Ar-Ge yatırımlarını artırması gerekmektedir.

Kuantum teknolojisi, akademik araştırmalar ile yenilikçi start-up'ların iş birliğiyle ilerler. Ancak, AB'deki kamu ve özel finansman, ABD ve Çin'in oldukça gerisinde. Avrupalı start-up'lar, daha kolay özel sermaye erişimi için sıkça Atlantik ötesine taşınmakta. Kuantum bilişimin hem sivil hem de askeri kullanım alanları, ihracat kontrolleri ve araştırma güvenliği gibi koruma önlemleri gerektiren ulusal güvenlik endişelerini artırmakta. Ancak, Avrupa'nın ekonomik güvenlik yapısı henüz yeterince gelişmedi. ABD ve Çin bu konuda daha hızlı ve kararlı adımlar atarken, AB üye devletleri arasında parçalanmış bir yapı gözlemlenmekte.

Avrupa Birliği'nin kuantum teknolojilerinde stratejik bir eksikliği bulunmakta ve bu durum, kritik tedarik zincirlerini, sektördeki güçlü ve zayıf yönleri kapsamlı bir şekilde anlamayı engellemekte. Kuantum sektörü, beş üye ülkenin ulusal stratejileri

çerçevesinde şekillenmiş daha küçük ekosistemlerden oluşurken, bu ülkeler arasında Danimarka, Fransa, Almanya, İrlanda ve Hollanda yer almakta.

Kuantum stratejisinin eksikliği, AB'nin bilgili karar alma kapasitesini kısıtlamakta ve değer zincirlerinin haritalanmasını güçleştirmekte. AB, stratejik bir yaklaşım benimseyerek küresel liderlik için üç ana hedefe odaklanabilir: kritik teknolojilerde vazgeçilmez olma, müttefikleriyle birlikte liderlik etme ve stratejik rakiplere bağımlılığı azaltarak güvenliği artırma.

Kaynak: Marijan Murat

Erişim: <https://ecfr.eu/article/from-niche-innovations-to-global-powerhouse-an-eu-quantum-strategy/>

Anahtar Kelimeler: AB, Kuantum, Strateji.

F. GERÇEKLEŞTİRİLECEK ETKİNLİKLER

1. European Policy Centre

Türkiye'nin Dış Politikası: ABD – Türkiye İlişkileri

Çevrimiçi Etkinlik (15.01.2025)

Türkiye'nin mevcut dış politikası hem Türkiye'den hem de farklı ülkelerden gelen uzman kişiler tarafından değerlendirilecek. ABD seçimlerini kazanan Trump'ın yeni dönemde Türkiye ile olan ilişkilerinin nasıl olacağı da önemli bir tartışma konusu olacak.

Erişim: <https://www.epc.eu/en/events/Unpacking-Turkish-Foreign-Policy~602d18>

2. The Peace Research Institute Oslo

Körfez Ülkeleri Gazze'nin Yeniden İnşasını Düşünüyor

Çevrimiçi Etkinlik (29.01.2025)

İsrail-Filistin arasındaki savaş bittiği zaman bölgenin ciddi ve kapsamlı bir şekilde yeniden inşa edilmesi gerekecek. Ancak en önemli soru, bu yeniden inşa süreci nasıl ve kim tarafından finanse edilecek? Etkinlikte, bu sorulara yönelik cevaplar aranacak.

Erişim: <https://www.prio.org/events/9213>

3. World Resources Institute

2025 Yılında İzlenecek Hikayeler

Çevrimiçi Etkinlik: (30.01.2025)

Geçtiğimiz kasım ayında Bakü’de gerçekleşen COP29 konferansında odak noktası yeni iklim hedefleri üzerine kuruldu. Ülkelere, temiz enerjiye geçiş sürecinde nasıl yardımcı olunacağı tartışıldı. Etkinlikte, COP 29 konferansından sonra 2025 yılında iklim değişikliğiyle alakalı neler olacağı veya neler olabileceği konusunda tartışma gerçekleşecek.

Erişim: <https://www.wri.org/events/2025/1/stories-watch-2025>

Bu rapor KOSAM tarafından
özel olarak hazırlanmıştır.
www.kosam.org

KOSAM'dan...

Belirlediği alanlarda araştırma raporları üreten, bilgi notları yayımlayan, farklı sorunlara çözüm sunma amaçlı projelere imza atan bir yapı hüviyetindeki **Kalkınma Odaklı Stratejik Araştırmalar Merkezi (KOSAM)**, Konya merkezli bir düşünce kuruluşu olarak 2022 yılının ilk çeyreğinde kuruldu.

Ekonomi, ticaret, sanayi, iç ve dış politika dinamikleriyle sosyal politikalar, tarım, çevre, akıllı şehir, sağlık, enerji vb. konularla ilgilenen KOSAM faaliyetlerini şehir, ülke ve dünya ekseninde farklı başlıklarda yürütür.

Merkez; uluslararası düşünce kuruluşlarının faaliyetlerini, raporlarını ve güncel değerlendirmelerini düzenli takip eder. Bu kapsamda 2022 yılından itibaren KOSAM bünyesinde; dünya ve ülke gündemi hakkında bilgilenmek, düşünce kuruluşlarının raporlarından haberdar olmak ve en önemlisi küresel fırsatlardan faydalanıp risklerden kaçınmak için stratejik çalışmaları aktarmak amacıyla “**Dünya Ne Konuşuyor?**” Raporları hazırlamaktadır.

“Dünya Ne Konuşuyor?” Raporu, her ayın ilk ve ikinci yarısını kapsamak üzere **ayda iki defa** okurlarıyla buluşmaktadır. Rapor için **Kuzey ve Latin Amerika, Euro Bölgesi, Orta ve Uzak Asya, Afrika, Orta Doğu, Avrasya** vb. çeşitli bölgelerde faaliyet gösteren düşünce kuruluşlarının gündemleri KOSAM'ın uzman kadrosu tarafından analiz edilir. Süreçte “Hangi kuruluş ne tür konularda çalışmış, gündemde ne var ve gelecekte beklentileri neler?” sorularına cevap aranır.

“Dünya Ne Konuşuyor?” Raporu; **Ekonomi, Politika, Çevre, Sosyal ve Teknoloji** olmak üzere **beş ana başlıkta** hazırlanır. Makale, rapor, bilgi notu, yorum vb. çalışmaların kısa özetleri okuyucuya yansıtılırken konu başlığı, makalenin hangi kurumdan alındığı ve bu merkezlerin hangi ülkede faaliyet gösterdikleri de raporda yer alır. Her özetin sonunda konuyla ilgilenen okurların orijinal çalışmaya hızlı bir şekilde ulaşabilmesi için erişim linkleri açık şekilde paylaşılır.

KOSAM olarak hedefimiz; “Dünya Ne Konuşuyor?” sorusunun cevabını ve bölgelerinde ulusal/ uluslararası politikaya yön veren kuruluşların “**yarınların gündemi**” olarak gördükleri farklı başlıkları analiz ederek güncel hâli ile aktarmaktır. Bu bağlamda **2025 yılında da** ekonomi, siyaset, ticaret, sanayi, sosyal politika, eğitim, çevre vb. alanlarda yerel, bölgesel, ulusal ve uluslararası araştırma ve çalışmalar yürütmeye, büyük veri analizi ile mevcut durum değerlendirmeleri yaparak geleceğe ışık tutmaya ve **sürdürülebilir kalkınmaya katkı sağlamaya devam ediyoruz.**